

В гармонії з природою

Актуальність теми:

У наш час людство переживає надзвичайно важливий, критичний період своєї історії – період зростання цілого ряду негативних факторів: деградації людської моралі, зростання бідності, поширення хвороб, злочинності, агресивності та інших асоціальних явищ. Всі ці фактори негативно відображаються на внутрішньому світі людини – її почуттях, переживаннях, настрої, ставленні до інших людей, до оточуючого середовища, до природи. Дедалі гострішим стає “конфлікт між техносферою і біосферою”, тобто відносини типу: діяльність людини – стан довкілля.

Неконтрольоване зростання населення Землі, інтенсивне забруднення атмосфери, водойм, зменшення родючості ґрунтів, накопичення величезних об’ємів відходів людської діяльності, виснаження запасів природних ресурсів призвело до розвитку глобальної екологічної кризи. Подолати яку можна лише за умови екологічного гуманізму та розвитку високого рівня екологічної культури у всіх жителів планети Земля.

Мета:

- сформувати в учнів екологічну культуру, екологічне мислення, свідомість;
- виховувати почуття відповідальності за природу, як національне багатство;
- ознайомлення учнів із основними екологічними проблемами України та регіону;
- залучення учнів до екологічної та природоохоронної діяльності

- розвивати пізнавальні інтереси учнів;
- розвивати творчі здібності учасників проекту;

Завдання:

- виготовити буклети, стінгазети, інформаційні листівки на екологічну тематику;
- сформувати практичні навички по виготовленню будиночків для птахів;
- сприяти озелененню та впорядкуванню території ліцею та селища;
- ознайомитися із видовим різноманіттям флори і фауни природного заказника «Соколині гори».

Керівники проекту:

Викладач біології ДПТНЗ “Соснівський професійний ліцей” Гоменюк Л.В., класні керівники, майстри в/н, вихователі, психолог.

Учасники проекту:

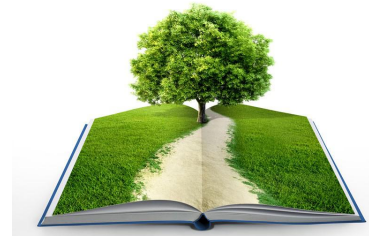
Учні Соснівського професійного ліцею.

Механізм реалізації проекту:

Впродовж місяця (в період з 29 березня по 30 квітня) в ліцеї заплановано та проводяться ряд заходів екологічного спрямування, в яких приймають участь учні всіх навчальних груп. Напередодні роботи над проектом проходить засідання творчої групи організаторів, на якому намічаються основні напрямки роботи над проектом та зміст основних заходів.

Про початок роботи над проектом, його мету, завдання та зміст оголошується на виховній лінійці. Крім загального плану заходів, що передбачені проектом, в межах кожної навчальної групи можуть бути визначені додаткові тематичні заходи (з ініціативи керівників груп та учнівського активу)

Основні заходи проекту

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні	Термін проведення
1	Екологічний патруль «Збережемо природу для нащадків» (впорядкування території ліцею, місцевого парку, берега річки Случ)	Майстри в/н	29.03-02.04.2019р
2	Бесіди, виховні години із циклу «Природа наша мати – треба її оберігати»	Класні керівники, вихователі	06-09.04.2019р
3	Музично-літературна композиція «Без верби і калини немає України»	Викладач біології Гоменюк Л.В.	12.04.2019р
4	Екологічна акція «Подбай про майбутнє- посади дерево» (насадження молодих дерев на території навчального закладу)	Майстри в/н, помічник дир.по ГЧ	13.04.2019р
5	Заходи по відзначенню Дня довкілля , конкретизація змісту заходів в кожній групі)	Класні керівники, майстри в/н	15-16.04.2019р
6	Творчість юних натуралістів: виставка-конкурс малюнків «Природа надихає...»	Гоменюк Л.В.	20.04.2019р
7	Виготовлення тематичних стінгазет, листівок, буклетів	Прес-центр самоврядування	Квітень
8	Виставка-конкурс «Кращий будиночок для птахів» (виготовлення шпаківень)	Рада учнівського самоврядування майстри в/н	22.04.2019р.
9	Виступ учнівської агітбригади «Збережемо природу для нащадків»	Викладач біології Л.В.Гоменюк	21.04.2019р.

10	Екскурсія до місцевого природного заказника «Соколині гори»	Викладач біології	27.04.2019р
11	Виховний захід «Гіркий присмак полину» (з нагоди річниці аварії на ЧАЕС)	Вихователі	26.04.2019р.
12	Обговорення результатів роботи над проектом за круглим столом, оголошення підсумків на лінійці	Організатори	29-30.04.2019р

Очікувані результати :

- розвиток пізнавальних інтересів учнів, поповнення багажу знань з екології;
- виховання в молоді бережного ставлення до природи, любові до рідного краю, підвищення екологічної культури;
- впорядкування та озеленення території навчального закладу, селища;
- виготовлення будиночків для птахів.

Оцінка та самооцінка проекту:

- обговорення результатів роботи над проектом за круглим столом;
- підбиття підсумків виконаної роботи на лінійці;
- оголошення та нагородження переможців конкурсів малюнків та шпаківень.

Збережемо природу для нащадків екологічна агітбригада

Мета: виховання любові та бережного ставлення до природи;
формування екологічної культури та екологічного
мислення,
почуття власної відповідальності за стан довкілля.

*До складу агітбригади входять сім учнів-активістів, любителів природи.
На сцену виходять двоє учнів (ведучих)*

Учень 1: Всіх щиро вітати нам стала нагода,
На захист природи в нас кожен готовий.

Учень 2: Природа нам, як рідний дім,
Вона усім, як мати.
Щоб лад завжди був в домі тім –
Про це нам треба дбати.

Учень 1: Як любо тут, як славно жить серед краси природи,
У світі зваби немало, - цікава стежка кожна,
Але до рідної землі збайдужіти не можна.

Виходить третій учень; звучить повільна мелодія.

Учень 3: Дивлюсь я на небо, та й думку гадаю...
Що ми після себе на світі лишаєм?
Ліси наші в'януть... Нема більше рік...
Птахи покидають край рідний навек
Нечисте повітря, у ґрунті нітрати,
І слово «Чорнобиль» нам страшно згадати
І щоби на світі не сталось біди

Усі разом:
Шануйте природу, усюди й завжди

*Виходить решта учасників агітбригади, усі разом виконують пісню
(на мелодію « Вітер з моря»).*
Люди допоможіть, люди допоможіть,

Звірів захистіть, птахів захистіть!
Квітів насадіть і ліси садіть,
Тільки не мовчіть, тільки не мовчіть.

Клекіт журавлів, подихи вітрів,
Не топчіть світ вщент, бо то буде смерть.
Тож травиця хай, цвіте хай розмай –
Все зелене росте, все зелене живе.

Учень 4: Екологічну рівновагу Землі порушено. Людина, своєю інтенсивною виробничою діяльністю призвела до розвитку глобальних екологічних проблем, до екологічної кризи: в результаті чого почастишали природні екологічні катастрофи.

Учень 5: Інтенсивно забруднено атмосферу, водні ресурси, знижено родючість ґрунтів, зникають представники рослинного і тваринного світу, значно підвищена радіоактивність, - в результаті хворіють та гинуть люди.

Учень 1: І хто винен?

Усі разом: Сама ж людина.

Учень 2: Пам'ятай, що через екологічні проблеми кожен годину на нашій планеті.

Учень 6: Близько 2000 дітей помирає з голоду – 1000 осіб помирають від отруєння забрудненою водою.

Учень 7: - 5-6 видів рослинного чи тваринного світу зникають;
- 55 осіб отруюються й гинуть від різних хімічних речовин.

Учень 1: І хто ж винен?

Усі разом: Людина.

Виконують пісню (на мелодію « Несе Галя воду»).

Топчемо ми квіти, дерева ламаєм,
Так ми можемо втратити всю красу, що маєм (2р.)
Що скажуть всі діти? Що душі не маєм!
Роз усе тут трошимо, сміття розкидаєм (2р.)
Схаменіться, люди, захистіть природу,
Як не буде лісу й річки – не буде й народу (2 р)

Всі: Доволі люди! Схаменіться! Озирніться, благаємо Вас!

Учень 3: Загадили ліси і землю занедбали,
Поставили АЕС в верхів'ях трьох річок
Тож хто ми є, злочинці й канібали?
Ударив чорний дзвін. І досить балачок
В яких лісах і ще ми небували ?
Що яничари ще занапастять?-
І мертві, і живі, і ненароджені
Нікого з нас довіку не простять.

Учень 4: Увага! Увага!
Ми б'ємо тривогу!
Ми – частина природи!

Учень 5: Ми – для природи!
А природа – для нас!

Учень 6: Нам доля дарува це добро,
Руками прадідів доглянуте дбайливо,

Учень 7: Тож бережіть його, як птиці жар-перо-
Бо це найбільше в світі диво!

Учень 1:Хто як не ми pomoже цій землі?
Вона ж стократ віддячить нам розмаєм,
Задумайтесь дорослі і малі,
Яке багатство і красу ми маєм.

Учень 2:Йдемо садом, полем чи лугом-
Будемо природі вірним другом,
Не столочимо навіть трави і скажемо:
«Зеленій, живи!»

Учень 3: Коли лісом будемо йти,
Тож посієм зерно доброти,
Побажаємо дереву, пташці,
Щоб жили у мирі і щасті.

Учень 4: Усі ми жителі природи-

Усі разом: Тож бережімо її вроду

Звучить пісня (на мотив « Ми бажаєм щастя Вам»)

Цінуй людино, доброту природи!
Все,що вона дарує щедро нам!
Її ліси, поля, повітря, води –
То вічний і святий величний храм!
Ми бажаєм вам завжди
Чистого повітря і води,
І сонця промені хай завжди йдуть сюди,
Ми бажаєм щастя вам
І воно повинно прийти,
Тож рук ви докладіть, і природу збережіть.

"Без верби і калини - немає України"

музично-літературна композиція

Мета:

Ознайомити учнів з рослинною символікою України її історією, значенням; через українську пісню та народну творчість виховувати любов та бережливе ставлення до рідної землі та природи.

Обладнання:

мультимедійний проектор, екран, музичні композиції, слайди із зображенням рослин-символів.

Оформлення приміщення:

святково прибрана світлиця, прикрашена букетиками та квітковими композиціями, гілочками барвінку та кетягами калини; національна символіка, плакат з епіграфом:

*« Червоні кетяги калини
Горять вогнями усіма.
Без калини – нема України,
Без народу – Вкраїни нема».*

Вступне слово викладача

Кожна держава, кожен народ має свою символіку – державну, національну, народну. У нинішній час глибокого занепаду духовності, ми все частіше звертаємося до свого минулого – історії, звичаїв та традицій українського народу. Мамина пісня, вишита сорочка, калина біля батьківської хати – усе це наші народні символи. І сьогодні ми з вами відкриваємо одну із сторінок народознавства – про рослинну символіку України.

Багато країн мають свої рослини-символи, зокрема, в Англії – це біло-червона троянда, в Німеччині – волошка, в Японії – золота хризантема, а на Україні це – калина, верба, барвінок, тополя, дуб, ружа, мальви, чорнобривці, вишня та ін. Кожна з цих рослин має свою історію і символізує певні цінності, є своєрідним оберегом.

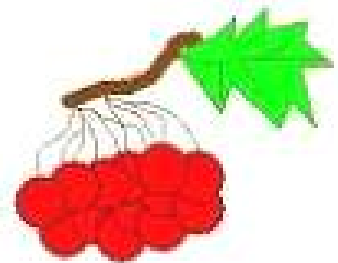
Про символи- рослини наш народ склав багато прислів'їв, приказок, легенд, переказів та пісень.

*Виходить дівчина-калина та розповідає легенду про калину
Звучить пісня « При долині куш калини».*

1-й ведучий: А ще про калину в народі казали: «Без верби і калини – нема України».

2-й ведучий: «Красна дівиця, як червона калина»

1-й ведучий: «Ой коли б я знала, котра моя пара,
То я б личко та й розмалювала.
Брови ожиною, а щічки калиною».

2-й ведучий: «Поки тебе не любила була така, як калина, а тепер я щодня плачу, поки тебе не побачу»

1-й ведучий: Калина – символ України – неньки, краси, людської долі, єдності нації.

2-й ведучий: З давніх –давен і до нині українці садять коло хати куш калини, як оберіг.

А ще, калина завжди була символом чистоти, дівочої гідності, незайманості, кохання, материнства.

Звучить пісня «Одна калина» (із репертуару Софії Ротару).

1-й ведучий: Ще одним визначальним рослинним символом України є верба.

Верба- найбільш благословенне Господом дерево: прихід Христа в Єрусалим вітали пальмовим віттям, а у нас їх замінили гілочки верби.

2-й ведучий: Верба є символом смутку,зажури, печалі, мабуть саме тому її називають –плакучою. Обвислі вербові гілки символізують похилену, зажурену голову жінки.

1-й ведучий : А ще про вербу в народі говорили:

«Верба біля криниці – не матимеш в домі п'яниці», «Верба край городу – відверне шкоду», « Верба біля брами - сам Господь з нами».

2-й ведучий: Особливе місце у житті предків мали також дуб та тополя.

1-й ведучий: Дуб- символ чоловічої сили, мужності, здоров'я, також довголіття.

2-й ведучий: Тополя – уособлення жіночої долі; символ жіночої краси, вроди, тонкого стану. У народній творчості тополя згадується у порівнянні із одинокою дівчиною, знедоленою жінкою, вдовою.

1-й ведучий: Існує багато легенд і переказів про дуба.

Про нього говорили:» Великий, як дуб», « Як дуба не нахилиш, так сина на добре не навчиш».

2-й ведучий: До речі, найстаріший в Україні дуб росте у нас на Рівненщині, в урочищі Юзефину Рокитнянського р-ну, йому вже понад 1300 років.
(Звучить народна пісня «Ой у полі два дубки»)

1-й ведучий: Серед рослинних символів України – багато трав'янистих та квіткових рослин, їх висаджували коло хати, збирали на полях та лугах. З цих рослин дівчата плели вінки, які були не лише прикрасами, а й оберегом.

2-й ведучий: Головне місце в українському віночку посідав барвінок, який вважали символом життя, молодості, сімейної злагоди та благополуччя.

«Хрещатий барвінку – стелися, стелися,
Дві долі навіки в одну злилися»-

Такими словами розпочиналося українське весілля, на якому обов'язковим

атрибутом був віночок з барвінку, ним прикрашали коровай.

1-й ведучий: А ще казали:

«Ой хрещатий барвіночку,
розстелися низько,
Ой мій милий, чорнобривий,
Пригортайся близько».

2-й ведучий: Загалом до українського віночка вплітали, як правило, 12 рослин, усі вони цілющі, і кожна – оберіг.

1-й ведучий: От, зокрема, квіти вишиті і яблуні- символ материнської любові.

2-й ведучий: Ружа, мальва і півонія у віночку-символ віри, надії і любові.

1-й ведучий: Любисток і волошки, за народним повір'ям, були колись птахами і вчили людей любити один одного, а коли вмерли – то проросли духмяними

рослинами. Люди люблять їх не лише їх за запах, а й за лікувальні властивості. Ними миють волосся, освіжають приміщення, купають у відварі маленьких дітей. Вважають їх символами людської відданості.

2-й ведучий: Дрібні, біленькі квіточки деревію вплітали у вінок, як символ непокори. А безсмертник – як символ здоров'я та довголіття.

1-й ведучий: Ромашка –здавна символізує добробут, здоров'я і ніжність, у віночку переплітали її з вусиками хмелю – символом гнучкості і розуму.

(Звучить пісня « Віночок»)

Заключне слово викладача:

Пам'ятаймо, що народна рослинна символіка є пам'яттю наших предків. Ми повинні берегти та доглядати рослини не лише, як частинку Природи, а й як культурну спадщину нашого народу.

Пам'ятайте три важливі поради поета Юрія Рибчинського:

- «... не рубай тополю край дороги, може, та тополя твоя доля»
- «... не ламай калину коло хати, бо вона заплаче, наче мати»
- «...не стріляй у птаха на світанні, може, то любов твоя остання»

Звучить пісня «Три поради» (сл.. Юрія Рибчинського)

Надслучанський регіональний ландшафтний парк

*«Любов до рідного краю становить одну з
найпрекрасніших і найглибших прикмет*

людської душі»

Василь Барка

Надслучанський регіональний ландшафтний парк — природоохоронна територія в Рівненській області, розташована в долині річки Случ. Інша назва парку «Надслучанська Швейцарія».

Місце розташування: долина річки Случ між смт Соснове Березнівського р-ну. та с.Устя Корецького р-ну, Рівненської обл (південна частина Березнівського р-ну, територія Соснівської, Губківської, Марининської, Хмелівської сільських рад)

Площа пам'ятки: 17200га

Дата заснування: 2000рік

Заповідна зона парку: поєднує в собі 14 природоохоронних об'єктів (6 заказників, 7 пам'яток природи та 1 заповідне урочище).

Клімат: помірно-континентальний, вологий, теплий

Середньорічна температура: +6,6- 6,8°C

Річна кількість опадів: 600-500 мм

Ґрунти: дерново-підзолисті, дерново-оглеєні

Ліси: переважно соснові, а також мішані

Рельєф: складний, чергування рівнини, невисоких піщаних горбів, западин та гранітних скель

Існує легенда, що назва місцевості завдячує жінці. Ніби місцевий князь одружився на швейцарці, і коли її батьки приїхали в гості, на березі річки Случ вони вигукнули: «О, ця чудова Швейцарія!». А «Надслучанською» вона стала завдяки річці, в долині якої і розташована.

Вивчення природи цього регіону розпочалося лише в кінці XIX ст. Цікавилися цим унікальним куточком українського Полісся видатні природознавці: академік П.Тутковський, географ і ґрунтознавець В.Докучаєв, кліматолог А.Воєйков, ботаніки Г.Танфільєв, В.Шашкевич, А.Фомін, Т.Андрієнко та історик О.Теодорович. Територія «Надслучанської Швейцарії» цікава не лише для натуралістів, але й для геологів та археологів. Вона багата легендами, переказами, пам'ятками історії, архітектури, історичним минулим.

На території Надслучанського парку переважають типові для Полісся соснові і дубово-соснові ліси. У рослинному світі парку зростає 77 рідкісних видів рослин, 19 видів занесено до Червоної книги України.

"Ботанічна Мекка" України

Європейський червоний список:

смілька литовська

Червона книга України:

булатка великоквіткова

булатка довголиста

астрація велика

верба чорнична

гніздівка звичайна

ковила пірчаста

коручка темночервона

лілія лісова

любка дволиста

"Соколинні гори"

«Соколинні гори» - ландшафтний заказник місцевого значення.

Загальна площа 510 га. Територія відрізняється великою розмаїтістю ландшафтів і багатством флори. Має природоохоронну і естетичну цінність.

Основних версій виникнення назви місцевості дві. Як водиться, одна з них прозаїчна (через велику кількість соколів, що живуть по горбкуватих берегах Случа), а друга романтична: юній княжні батько заборонив зустрічатися з бідним селянським хлопцем, і тоді закохані кинулися зі скелі і перетворилися в соколів (за іншою версією закохані перетворювалися в соколів на час побачень).

Ландшафтний заказник місцевого значення «Соколинні гори» - мальовниче місце з виходами гранітних порід висотою окремих скель до 25 м, вкритих сосновими, грабовими, дубовими лісами.

Губківський замок

Губківський замковий комплекс вважався одним із самих неприступних на Волині. Він мав чотири вежі з бійницями і ворота з підвісним мостом. У внутрішній частині розташовувалися господарські приміщення, глибокий колодязь, а також підземелля з в'язницею і льогами. Звичайно, не обійшлося і без легенди про підземний хід, що начебто вів до Мариниського чоловічого монастиря. Тривалий час замок належав феодальному роду Семашко. Його кілька разів захоплювали (татари, козаки гетьмана Григорія Лободи й ін.), але найбільшого лиха замок зазнав у 1704 році, коли війська Петра I зруйнували не тільки замок, але і все містечко Губків. У 1708 році шведська армія довершила загибель колись грізного укріплення.

Зараз на 30-метровій горі, що піднімається над Случем, видно залишки мурів замка. Руїни чимось нагадують кам'яну піч, що залишилася після пожежі на попелищі дерев'яного будинку.

Серед руїн - улюбленого місця ігор місцевої дітвори - можна знайти і засипаний замковий колодязь. В даний час уже важко уявити, як виглядала споруда у свої кращі роки. Але навколишні ландшафти Соколиних гір своєю красою з усіх сил намагаються врятувати колишній символ феодальної могутності від принизливого положення. Руїни височіють над стрімким схилом і начебто продовжують кидати виклик негодам...

Радонові джерела

«Із підземелля кам»яного, де сто віків спочить лягло,

Окрай притихлої дороги б»є невсипуще джерело»

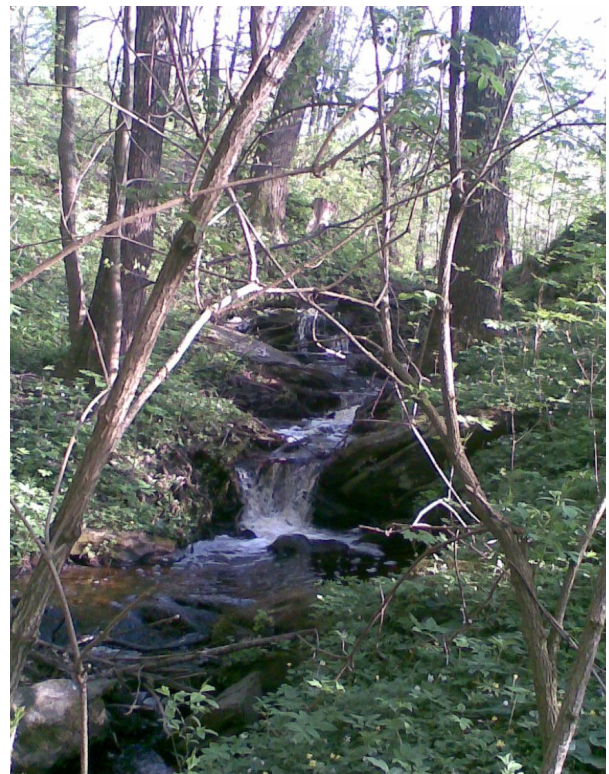
Володимир Грабоус

Навколо сіл Більчаки і Маринин розташовано декілька радонових джерел, що виникли завдяки близькому заляганню порід кристалічного щита і з древніх часів відомих своїми

цілющими властивостями. У деяких місцях такі джерела живлять невеликі струмочки, що стікають по балках і ярам у Случ. Поруч із Більчаками на площі Зга створений гідрогеологічний пам'ятник природи «Більчаківське джерело».

Радонова вода має цілющі властивості і застосовується для лікування опорно-рухової системи.

Несе свої води ТИХОПЛИННИЙ СЛУЧ

Случ - найбільша притока Горині (басейн Прип'яті). Цю річку важко описати одним реченням. Вона бадьоро біжить звивистим неспокійним руслом, місцями пробиваючи собі шлях через давні граніти Українського кристалічного щита. На таких ділянках утворюються

долини у вигляді каньйонів зі скелями, крутими обривами і порогами. Подібні пейзажі можна зустріти в басейнах Тетерева або Росі. Іноді, коли до

більш пологіх та щебенистих берегів підступають хвойні ліси, - Случ приймає риси великих карпатських річок з численними виступаючими з води острівцями. У місцях з низькими берегами і більш спокійною течією згадуєш, що Случ все-таки поліська ріка. Але таких місць не дуже багато, частіше описані пейзажі швидко чергуються або навіть змішуються між собою - і тоді картини, що відкриваються, порівнювати з

іншими куточками України стає набагато складніше.

Азалия - королева поліської флори

Біологічна класифікація

<u>Домен:</u>	<u>Еукаріоти</u> (Eukaryota)
<u>Царство:</u>	<u>Зелені рослини</u> (Viridiplantae)
<u>Відділ:</u>	<u>Streptophyta</u>
<u>Надклас:</u>	<u>Покритонасінні</u> (Magnoliophyta)
<u>Клас:</u>	<u>Еудікоти</u> (Eudicots)
<u>Підклас:</u>	<u>Айстериди</u> (Asterids)
<u>Порядок:</u>	<u>Вересові</u> (Ericales)
<u>Родина:</u>	<u>Вересові</u> (Ericaceae)
<u>Рід:</u>	<u>Рододендрон</u> (<i>Rhododendron</i>)
<u>Вид:</u>	Рододендрон жовтий

Щороку навесні Надслічанський ліс засипаний яскравими, запашними, жовтогарячими квітами. Важко знайти у флорі Полісся іншу рослину, яка б так приваблювала увагу натуралістів, як рододендрон жовтий. Вперше знайшов азалию відомий пейзажист Діонісій Міклер у 1795 році поблизу села Губків. Цей прекрасний, декоративний кущ висаджений у багатьох ботанічних садах Європи.

Рододендрон жовтий є реліктовою рослиною, яку зберегла природа ще з третинного періоду. Вчені ще досі не знайшли відповіді на питання: звідки походить азалия понтійська і як вона потрапила у нетрі Полісся? Академік Павло Тутковський вважав, що її насіння занесено з Кавказу вітрами-фенами. Одна з легенд свідчить, що насіння азалиї принесене на копитах коней в часи монголо-татарської навали. Але, як би там не було, ця рослина добре почуває себе на Соснівській землі, так же чудово, як і в далекі геологічні епохи, коли на всьому Євразійському континенті

панували мамонти. Мамонти давно вимерли, а от азалія залишилася і до нині...

Рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum*), також відомий як дряпоштан, турецький багон тощо - кущ родини вересових 1-2,5 м заввишки з прямостоячими гілками. Молоді пагони зеленувато-бурі, опушені. Листки чергові 5-10 см завдовжки, на коротких черешках, довгастооберненояцеподібні або довгасто-ланцетні, тонкі, загострені, залозисті, по краях війчасті, при основі клиноподібні, знизу опушені рудуватими або білуватими волосками, на зиму обпадають. Квітки великі, запашні, зібрані в багатоквіткові зонтикоподібні суцвіття на кінцях торішніх пагонів. Оцвітина їх подвійна, чашечка глибокоп'ятироздільна з лінійно-ланцетними частками. Віночок оранжевий або жовтий, зверху залозистий, неправильно-лійкоподібний з вузькоциліндричною трубкою і злегка двогубим відгином. Тичинок п'ять, маточка одна, зав'язь верхня, тичинки і стовпчик виступають з віночка. Плід - борозенчаста, волосиста коробочка, до 18 мм завдовжки.

Росте рододендрон у підліску хвойних і мішаних лісів, на вирубках і галявинах, часто створюючи суцільні зарості. Тіньовитривала рослина. Цвіте у травні. Поширений у північно-східній частині Рівненської і північно-західній частині Житомирської областей, де і зосереджуються основні райони заготівель цієї рослини. Запаси сировини значні.

Практичне використання

Ефірні олії, що містяться в квітках азалії, мають фітонцидну й інсектицидну дію. Водні відвари квіток пригнічують розвиток личинок і колорадського жука, згубно діють на плодову міль, плодових довгоносиків, дубову листовійку та на побутових комах. У науковій медицині застосовують ефірну олію рододендрона як бактерицидний засіб, особливо проти

туберкульозної палички. Ериколін, який міститься в листках, має потогінні й наркотичні властивості.

Кора, листки, квітки та нектар квіток містять андромедотоксин, з якого виготовляють препарати для лікування серцевої та ниркової недостатності. Листки використовують у народній медицині як сечогінний, потогінний засіб, при лікуванні подагри та ревматизму. У гомеопатії препарати з листків призначаються при отруєнні ртуттю, захворюваннях слизових оболонок, головних болях і хворобах шкіри. Особливий лікувальний ефект дає спиртова витяжка з квіток.

У листках рододендрона містяться таніди (8-13 %), придатні для дублення шкір і забарвлення їх у світлі кольори. Рослина отруйна, містить андромедотоксин, отруйний для людей, свійських тварин, бджіл, мишей. Рододендронотрують кози, вівці і навіть велика рогата худоба. Квітки виділяють велику кількість нектару і їх охоче відвідують бджоли. Вказівки на загибель бджіл при медозборі від запаху квіток азалії перебільшені. Проте під час збирання нектару гинуть дорослі бджоли, матки і личинки. Мед азалії, навіть очищений від пилку, також містить андромедотоксин і отруйний для людини. Отруйний чинник локалізований в меду місцями, а не розсіяно і зберігається до засахарювання. Після з'їдання 2-3 столових ложок меду у людини з'являються пронос, озноб, блювання, послаблення серцевої діяльності і непритомність.

Рододендрон жовтий - винятково декоративна рослина, особливо в період цвітіння. Є багато декоративних форм його: з золотисто-оранжевими, лимонно-жовтими квітками, з сизо-голубими, двобарвними; пурпурово-бурими, строкатими листками. Рекомендується для садіння під намет розрідженого деревостану, для декорування кам'яних схилів.

